

קרב סולטאן יעקוב - מבט אישי.

ימים: חמישי - ושישי, 10-11 ביוני 1982.

ספור הקש"א,

סרן דוד פרידמן, היום פלד, קש"א בגדוד 8132, חלק מחטיבת השריון 645, שהשתתפה בקרב סולטן יעקוב, מלחמת לבנון הראשונה.

פצע פתוח,

היום, 37 שנים אחרי... לי ולרבים מהגדוד הזה, הקרב הזה מרגיש כ"פצע פתוח". לרבים, עד היום הנושא גורם לטראומות, סיזימים ומדיר שינה בלילות.
למה? שאלה טובה! והתשובה לדעתי, כי הנושא, בכלל לא נחקר, **נכון יותר לאמר הושתק**, בעיקר על ידי המפקדים שמעל לחטיבה ועד לצמרת צה"ל.

תיאור קצר של האירועים:

חלק א - גדוד שריון 632 מחטיבה 339, בפיקודו של עירא עפרון.

- יום חמישי 20:00, גדוד 632 מחטיבת שריון 339, שנע לפי פקודה, לתפיסת שליטה על ציר ביירות דמשק, באזור משולש טובלנו. במורד לכיוון משולש טובלנו, הגדוד נתקל באש תופת.
- מיום חמישי 20:00 - ועד יום שישי 10:00 - הגדוד מתפצל, חלקו הגדול, מצליח לעבור את נקודת המארב ועוצר כ-4 ק"מ צפונה, מתחת לכפר סולטן יעקוב ומנהל קרב הישרדות מול הסורים.
- יום שישי 10:15 - שאריות הגדוד, נחלצים מהמצור ונסוגים דרומה, בנסיעה על הטנקים עד לקו כוחותינו.

חלק ב - גדוד שריון 8132 מחטיבה 645.

- יום חמישי 22:00 (שבין חמישי לשישי), חטיבה השריון 645, נכנסת כולה לתרגולת חניון לילה.
- יום חמישי 24:00 בלילה, **מתקבלת פקודה לנוע צפונה כ-20 ק"מ, על ציר מיכה, ולחבור לחטיבת שריון קדמית שמנהלת קרב עם הסורים.**
- יום שישי מ 00:00 עד 04:00 - החטיבה מתקדמת כ-20 ק"מ צפונה, על ציר מיכה, כביש אספלט צר ומפותל.
- יום שישי 04:00 - נפתחת אש תופת על פלוגת החוד של גד 8132, בקטע שבין מפגש ציר מיכה וציר טונשקה - וחמש מאות מטרים צפונה.
- יום שישי 04:00 - 10:00 - גדוד 8132 וחטיבה 645 נפרשים מזרחה אל מול רכס תלת אבו עמר, שעליו מחופרת חטיבת שריון סורית, ומנהלים **קרב ש"ב ש"** מול הסורים.
- יום שישי 10:00 - הקרב הסתיים. הסורים בורחים.
- יום שישי 10:15 - שאריות גדוד 632 של עירא מחטיבה 399, נחלצים מן המלכודת הסורית ודוהרים דרומה, כשהם עוברים את קו כוחותינו.

תיאור הקרב מנקודת מבט אישית.

- הפקודה החטיבתית המסודרת שניתנה באוהל למפקדים הייתה ברורה. החטיבה תנוע צפונה, על ציר מיכה, כ 20 ק"מ, לקראת חבירה עם חטיבת שריון, שכרגע מנהלת קרב קשה עם הסורים. אויב, צידי טנקים וכוחות אחרים עלולים להיות בדרך.
- יצאנו לדרך צפונה, גדוד 8132 מוביל. פלוגה ח בחוד, אחריה טנק מג"ד ואני בטנק קש"א אחריו.
- זו לא הפעם הראשונה שאני בקרב, וגם הפעם הרגשתי מוכן ומזומן. צוות הטנק בפיקודו המעולה של בני הראל, נתנו לי את המרחב והשקט הדרושים לקש"א לעשות את עבודתו המקצועית. תיק המפות פתוח לפני, למדתי בזריזות את הציר קדימה. רשתות הקשר הפלוגתית, הגדודית והארטילרית עבדו. מד טווח לייזר חדש ותקין בחגור. פקודות אש שונות כבר הכנתי מראש. הייתי מוכן.
- לכל אורך הדרך, סימנתי מטרות אפשריות בצידי הדרך, ביקשתי ברשת כל הזמן סיוע ארטילרי לרשותי... אף אחד בחטיבה לא קיבל.
- 00:00 - 04:00 - נסיעה בחשיכה על ציר מיכה, טנק אחרי טנק. דרוכים ומוכנים לכל תרחיש.
- 04:00 - במפתיע, מכת אש אימה על פלוגת החוד. בדיוק עברנו את מפגש ציר מיכה וציר טונשקה. בתוך 5 דקות 3 נגמשים, עמוסי לוחמים, מתפוצצים ובווערים. צרורות ארוכים של כדורים נותבים, נראים בחושך, ומדי פעם פיצוץ של טיל שפוגע בטנק. ברשת הגדודית אני שומע, מפקדי טנקים מודיעים בזה אחרי זה: "נפגעת, אני נוטש", "נפגעת, אני נוטש". אני יורה כמו מטורף במאג שלפני, לכוון מקורות הירי שמגיעים משני צידי המעבר.
- בתוך דקות מגיעה הפקודה לסגת. יתרת הגדוד עם שתי הפלוגות האחרות, נערכים לפריסה חזיתית לימין יחד עם כל החטיבה. טנק המג"ד חוזר לאחור.

● דילמת החיים שלי !

לסגת עם הטנק שלי, טנק קש"א, בריא ושלם, כדי להמשיך את הקרב במקום אחר.

או

להישאר עם הטנק, הטנק האחרון שמתפקד יורה ומחפה, על כ 60 הלוחמים שמפוזרים על הקרקע ?

עשר שניות, 10 שניות, לא יותר וקיבלתי את ההחלטה.

אני הולך לעשות את שני הדברים ביחד. גם להמשיך ולהיות קש"א וגם לשמור על החיילים שנטשו.

- קש"א. מורה למפקד הטנק בני הראל, לתפוס מחסה ליד קיר אחד הבתים. צונח על הכיסא ומבקש סיוע ארטילרי. נצח, נצח, נצח. אולי כעבור 30 דקות, אני מקבל לרשותי, גדוד ארטילרי. פקודה לטווח, טווח ע"י 3 פגזים, תיקון וקטורי ורושם כמטרה. נותן מטרה על הרכס לפני ומימין, והגדוד יורה.
- לוחם. עולה על הכסא, חצי גוף בחוץ, מתרגל לחשיכה ואומר לבני המט"ק: "נכנסים". הירי ממשיך. נכנסים קרוב לאחד הנגמ"שים הבווערים. בני ואני יורדים, בני מזהה חבר מוכר פצוע, מביאים אותו אל מאחורי הטנק ומנסים ביחד להעלותו למדף.
- קש"א. עדיין חשיכה, ואנו חוזרים כ 10 מטרים למחסה. אני מקבל ברשת הקשר עוד גדוד שמבקש מטרה. הוא מקבל מטרה לטווח ואחריה פקודת אש מסודרת.
- לוחם. חוזרים לשטח ההריגה, כל פעם משנים מקום. עדיין חשוך. בני המט"ק והתותחן מזהים מטרות רק"ם על הרכס מימין ויורים פגזים לעברם. טיל משמאל ומלפנים, חותך את החושך ופוגע בטנק שלנו בחלקו הקדמי ימני. אני רואה את האיש שמחזיק את המטו"ל, כשהרשף מאחוריו. בידית הצידוד הגס, אני שם את התותח על המטרה וצועק: תירה, תירה, תירה. נצח, אולי 5 שניות, הפגז יוצא והדמות עפה באויר. איזו הרגשה, התותחן שלנו אלוף.

משום מקום, מגיע אלינו חייל בריא ושלם ומבקש לעלות על הטנק. להזכירכם, טנק קש"א - 5 אנשי צוות. בשמחה אמרנו - עלה על הטנק וישב על הטנק מאחור. חזרנו חזרה למחסה. **קש"א**. צנחתי פנימה. עוד שני גדודים ביקשו להצטרף. כל אחד קיבל מטרה לטווח ואח"כ פקודת אש. **לוחם**. מוציא חצי גוף מהצריח. כמה דקות להתרגל שוב לחשיכה. הבחור החדש, למרות שביקשנו שישאר במחסה, התעקש לבוא איתנו לשטח. לא זוכר בדיוק אם בגיחה הזו או הבאה, הוא נהרג. השחר עולה.

סכום לחימה:

בסה"כ עשינו כ 8-10 מחזורי לחימה. הצלחנו תחת אש תופת, טילים ואש נק"ל, להרחיק חלק מהפצועים, משטח ההריגה. התותחן ירה את מרבית הפגזים שהיו בטנק ואני רוקנתי 8 ארגזי פעולה של המא"ג. במזל, לא נפגע איש מהצוות.

סכום עבודת קש"א. מנקודת התצפית המצוינת שלי, אני רואה את כל החטיבה פרוסה ממני מזרחה, מחליפה אש, עם טנקים מחופרים על רכס טלעת אבו עמר שלפנינו. להערכתך, על כל פגיעה שלהם בטנק שלנו, אנחנו פוגעים שלוש או חמש פעמים, בכלים שלהם. גאוה. בשלב הזה, כבר עומדים לרשותי 7 גדודים, כל אחד עם מטרה משלו. וכולם יורים. אם נעשה לרגע חישוב מתמטי,

7 גדודים * 12 קנים * 3 פגזים לדקה = 252 פגזים לדקה על היעד. (חישוב מקסימלי - כמובן)
ולפי 23 ק"ג חומר-נפץ-מרסק לפגז = 252 * 23 = 5,796 ק"ג חנ"מ בכל דקה על טלעת אבו עמר.

- יום שישי 10:00 - הקרב הסתיים. הסורים, קמים, נוטשים את הכלים ובורחים לכיוון צפון מזרח.
- יום שישי 10:15 - המט"ק בני הראל מזהה שיירת טנקים דוהרת דרומה לכון שלנו. ידענו שיש באזור יחידת טנקים טי-62 רוסיים, קנה 115 מ"מ חלק ומדויק ושריון לא חדיר לפגזים שלנו. אנחנו מדווחים לאחור ומתפללים לאלוהים. עוד מספר דקות, בני מזהה שאלה טנקים שלנו.
- ביום שישי 12:00 - אמורה להיכנס הפסקת האש. אבל כחצי שעה לפני, ירד מטח קטיושות באזור התאגיד שלנו כ 3 ק"מ דרומית לנו.

סיכום ומסקנות:

1. **הקרב הקשה ביותר שעברתי בחיי.**
2. **הקרב הזה, משום מה לא נחקר מעולם, וההרגשה שצה"ל, כן צה"ל בעצמו מסתיר את התחקירים והעובדות, וזה כואב. כואב עמוק בפנים, כי צה"ל - זה הצבא שלי.**
3. **כמות הטעויות, הפאשלות, והבזיונות, בכל הדרגים והשלבים, גדול בערך פי עשר (10) - מהמקובל.**

דוד (פרידמן) פלד
קש"א גדוד 8132, חטיבת השריון 645.
david@davidpeled.com